

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Kommunstyrelsens årliga uppsiktsplikt över kommunala bolag 2023

Förslag till beslut

att verksamheten i bolagen Gävle Stadshus AB, Gävle Energi AB, Gävle Kraftvärme AB, Gävle Energisystem AB, Bionär Närvärme AB, Gävle Energi Elnät AB, AB Gavlegårdarna, Hille 2:144 Fastighets AB, Storhagen 57:8 Fastighets AB, Gavlefastigheter Gävle kommun AB, Gavle Drift & Service AB, GAVLIA AB, Gävle Hamn AB, Gävle Parkeringsservice AB, Gästrike Vatten AB och Gävle Vatten AB har varit förenlig med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna i enlighet med respektive bolags bolagsordningar.

att verksamheten i de delägda bolagen Bomhus Energi AB, Gästrike Ekogas AB, Norrsken AB, Ostkustbanan 2015 AB har bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för respektive bolag, i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt, avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna

att verksamheten i de delägda kommunalförbunden Gästrike Återvinnare, Gästrike Räddningstjänst, har bedrivits i relation till vad som stadgas i förbundsordningarna för respektive förbund, i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt, avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna

att verksamheten i det delägda bolaget Svenska Kommunförsäkrings AB har bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för bolaget avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna

att uppdra till Sektor Styrning och Stöd att fortsätta utveckla formerna för kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de delägda bolagen.

Ärendet i korthet

Enligt Kommunallagens 6 kapitel § 1a och b ska kommunstyrelsen i årliga beslut för varje hel- och delägt bolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Sektor Styrning och Stöd har sammanställt underlag från bolagen för denna uppsiktsroll.

Kommunstyrelsen

Enligt Kommunallagens 6 kapitel § 1a och b ska kommunstyrelsen i årliga beslut för varje hel- och delägt bolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Styrelsen skall också ha uppsikt över sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Kommunstyrelsen ska också vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i Kommunallagens 3 kapitel 17 och 18 §§ är uppfyllda i hel- och delägda bolag. Dessa krav omfattar att kommunfullmäktige i helägda bolag ska:

1. Fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. Se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen,
3. Utse samtliga styrelseledamöter, och lekmannarevisorer
4. Se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

I delägda bolag ska fullmäktige se till att det delägda bolaget omfattas av ovanstående krav i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt

Ställningstagande helägda och vissa delägda bolag

Underlag för kommunstyrelsens ställningstagande om den verksamhet som respektive bolag har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna, är bolagsstyrningsrapport, årsredovisning samt revisorernas granskningsrapport för respektive bolag.

I företagspolicy, antagen av kommunfullmäktige 2012-06-18 §116, under § 10 "Information om bolagsstyrning och bolagets interna kontroll", anges att "Bolagen ska årligen upprätta särskild rapportering om bolagsstyrningsfrågor. Bolagen kan välja mellan att upprätta en särskild rapport eller att redovisa informationen som en del av bolagets årsredovisning.

Rapportering sker enligt anvisningar från kommunstyrelsen."

Anvisningar för att upprätta en särskild bolagsstyrningsrapport har gått ut till Gävle Stadshus AB med dotterbolag samt Gästrike Vatten AB och Gävle Vatten AB. Dessa bolag har lämnat en bolagsstyrningsrapport för verksamheten 2023.

Årsredovisningar för bolagen bifogas ärendet. Bolagen i Stadshuskoncernen som är dotterbolag i en underkoncern ingår även i årsredovisningen för moderbolaget. Revisionsrapporter och lekmannarevisorernas granskningsrapporter ingår i årsredovisningarna.

Kommunstyrelsen

Årsredovisningarna har med godkännande behandlats på årsstämman den 29 maj 2024.

I bolagsstyrningsrapporter för 2023 har bolagen bedömt att verksamheten bedrivits i enlighet med styrande dokument, däribland bolagsordningar och ägardirektiv. Årsredovisningar för bolagen har avlämnats för 2023 med undertecknade revisionsberättelser. Revisionen har lämnat undertecknade granskningsrapporter där bolagens verksamhet 2023 bedömts ha varit förenlig med det kommunala ändamålet.

Utifrån dessa underlag föreslås kommunstyrelsen besluta att verksamheten i bolagen;

- o Gävle Stadshus AB,
- o Gävle Energi AB med dotterbolagen Gävle Energi Elnät AB, Gävle Kraftvärme AB, Gävle Energisystem AB, Bionär Närvärme AB
- o AB Gavlegårdarna, med dotterbolagen Hille 2:144 Fastighets AB och Storhagen 57:8 Fastighets AB
- o Gävle Hamn AB
- o Gavlefastigheter Gävle kommun AB med dotterbolaget Gavlia AB och dotterdotterbolaget Gavle Drift och Service AB.
- o Gävle Parkeringsservice AB
- o Gästrike Vatten AB,
- o Gävle Vatten AB

har varit förenlig med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna i enlighet med respektive bolags bolagsordning.

Gävle Energi Elnät AB är ett förvärvat lagerbolag på grund av den nya lagstiftningen om elnätsverksamhet. På kommunfullmäktige den 29 maj 2023 togs beslut om ny bolagsordning för anpassning till de kommunala principerna. Under 2023 har inkrämöverlåtelse skett från Gävle Energi AB samt nyemission har genomförts. Under större delen av 2023 var verksamheten vilande men från den 18 december har den dragit i gång.

AB Gavlegårdarnas dotterbolag Hille 2:144 Fastighets AB och Storhagen 57:8 Fastighets AB fusionerades med moderbolaget i januari 2024.

Gävle Parkeringsservice AB gjorde år 2023 en förlust på -32,3 mnkr som en effekt av gjord nedskrivning av mobilitetshuset Pralinen på 36 mnkr. Bolaget har under 2024 erhållit ett aktieägartillskott på 31 mnkr, se 24KS97, för att inte bolaget skulle hamna i en situation där kontrollbalansräkning måste upprättas.

Kommunstyrelsen beslutade 2024-06-04, 24KS249, att i samarbete med Gävle Stadshus AB genomföra en analys av de ekonomiska förutsättningarna för och lämna förslag på vägval för hur Gävle Parkeringsservice AB skall kunna få en hållbar ekonomisk ställning, att lämna förslag på hur uppdrag och samverkan med och mellan kommunen och bolag i kommunkoncernen skall utvecklas framåt avseende parkering och parkeringsverksamhet samt att uppdraga till ekonomidirektören att lämna en utredning som skall ligga till grund för

Kommunstyrelsen

beslut om kommunplan 2025 och eventuella ändringar av ägardirektiv inför 2025.

Gävle Vatten erhöll år 2021 ett driftsbidrag på 250 mnkr för täckande av kostnader relaterade till skyfallet i augusti år 2021. I årsbokslutet 2023 har ytterligare driftsbidrag erhållits med 150 mnkr, se ärende 24KS120.. Detta bidrag skall årligen redovisas till Gävle kommun, slutredovisning för 2031-05-31 . Under åren 2021-2023 har inte detta bidrag tagits i anspråk utan redovisas som en avsättning i bolaget.

Ställningstagande övriga delägda bolag

I delägda bolag ska fullmäktige se till att det delägda bolaget omfattas av ovanstående krav i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Följande delägda bolag omfattas av detta ställningstagande

- Svenska Kommunförsäkrings AB (ägarandel 9 %)
- Bomhus Energi AB (ägarandel 50% via Gävle Energi AB)
- Gästrike Ekogas AB (ägarandel 49% via Gävle Energi AB)*
- Norrskan AB (ägarandel 12,77% via Gävle Energi AB)
- Ostkustbanan 2015 AB (ägarandel 9%)

** samt andelen via Gästrike Återvinnare som äger 51 % i bolaget.*

För de delägda bolagen Bomhus Energi AB, Gästrike Ekogas AB och Ostkustbanan 2015 AB samt kommunalförbunden Gästrike Rättningsstjänst och Gästrike Återvinnare har revisorerna i granskningsrapporter och revisionsberättelser uttalat att respektive bolag och förbund bedöms bedriva verksamheten enligt bolagsordning och kommunfullmäktiges ändamål. Kommunstyrelsen föreslås därmed att utifrån denna information samt årsredovisningar och löpande information besluta att verksamheten i de delägda bolagen bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för respektive bolag, i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt, avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

Förbundet Gästrike Återvinnare redovisar ett positivt resultat på 3,8 mnkr och koncernen redovisar ett positivt resultat på 25,5 mnkr. Förbundets resultat efter balanskrav är 3,3 mnkr. Det ingående negativa resultatet från tidigare år är -20,1 mnkr och utgående blir därmed efter balanskravsresultatet -16,8 mnkr som återstår att återställa senast år 2024. Förbundet uppfyller målet att klara budget vilket man bedömer vara det viktigaste målet.

Gästrike Räddningstjänst har upprättat årsredovisning, bedrivit verksamhet enligt direktiv samt har ingen anmärkning i

Kommunstyrelsen

revisionsberättelsen. Förbundet har uppfyllt de finansiella målen. Gävle kommuns ägarandel uppgår till 61,6%.

Det delägda bolaget Gästrike Ekogas AB har upprättat årsredovisning, bedrivit verksamhet enligt bolagsordningen samt har ingen anmärkning i revisionsberättelsen.

Norrskan AB är ett delägt bolag av Gävle Energi AB. Bolaget har upprättat årsredovisning, bedrivit verksamhet enligt bolagsordningen samt har ingen anmärkning i revisionsberättelsen.

Svenska kommunförsäkring ingår inte i den sammanställda redovisningen då kommunens ägarandel uppgår till 9,29%. Försäkringsbolaget står under tillsyn av Finansinspektionen och skall enligt EU-kommissionens delegerade förordning 2015/35 upprätta särskild rapportering ”Regelbunden tillsynsrapport SFCR – Solvency and Financial Condition Report 2017”. Denna rapportering innehåller utöver redovisning av bolagens verksamhet även beskrivning av riskprofil, kapitalbas och värdering av solvensändamål och denna rapportering är betydligt mera omfattande än kraven i företagspolicyn angående upprättande av bolagsstyrningsrapport varför försäkringsbolaget anses uppfylla det kravet.

Beslutsunderlag

Respektive juridisk persons årsredovisning, revisionsberättelse samt lekmannarevisorernas granskningsrapporter

Beslutet ska skickas till

SG Ekonomi

Martin Svaleryd
Ekonomidirektör